

МАКЕДОНСКИ ЗЕЛЕН ЦЕНТАР

АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА СО ПОДЗАКОНСКИТЕ АКТИ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА ВО МАКЕДОНИЈА

Март 2008, Скопје

АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА СО ПОДЗАКОНСКИТЕ АКТИ ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА ВО МАКЕДОНИЈА

Информативен материјал

Подготвила: Марија Јанковска

Одговорно лице:

Методија Саздов – Претседател на МЗЦ

Македонски Зелен Центар

Адреса: Ул. Водњанска 35/12 1000 Скопје

www.zeleni.org.mk

zeleni@zeleni.org.mk

Тел./Факс: + 389 2 3109 373

Проектен тим:

Столе Георгиев – Координатор на проектот

Александра Каракашова – Помошник на проектот

Марија Јанковска - Соработник

**British Embassy
Skopje**

Овој документ е изготвен во рамките на проектот “Формирање на зелена лоби група во Македонскиот Парламент” со поддршка од Британската амбасада. Наведените мислења во оваа публикација се мислења на авторите и не ги одразуваат секогаш мислењата и ставовите на Британската Амбасада.

The British Embassy in Skopje supported the preparation of this document. However, the content of this publication does not necessarily reflect the position or the opinions of the British Embassy.

СОДРЖИНА

ВОВЕД	4
<u>ПРЕГЛЕД НА ПОДЗАКОНСКИТЕ АКТИ ОД ОБЛАСТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ПЛАНИРАНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ ВО ТЕКОТ НА 2007 ГОДИНА</u>	5
Подзаконски акти согласно Законот и измените и дополнувањата на Законот за животна средина	5
Подзаконски акти согласно Законот и измените и дополнувањата на Законот за квалитет на амбиенталниот воздух	5
Подзаконски акти согласно Законот и измените и дополнувањата на Законот за управување со отпад	6
Закон за води	7
Закон за заштита на природата	7
Закон за генетски модифицирани организми (ГМОи) во животната средина	8
Закон за хемикалии	8
Закон за бучава во животната средина	8
<u>АНАЛИЗА НА СОСТОЈБАТА СО ЦЕЛОКУПНИОТ БРОЈ НА ПОДЗАКОНСКИ АКТИ ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ЗАКЛУЧНО СО ФЕВРУАРИ 2008 ГОДИНА</u>	10

ВОВЕД

Во овој документ се сместени резултатите од двете истражувања кои Македонскиот зелен центар ги спроведе за да се увиди состојбата со степенот на донесувањето на подзаконските акти поврзани со заштитата на животната средина во согласност со Европските регулативи.

Првото истражување, насловено „Преглед на подзаконските акти од областа на животната средина планирани за донесување во текот на 2007 година“ беше спроведено во октомври 2007 година. Во **него** се опфатени подзаконските акти кои треба да произлезат од законите поврзани со заштитата на животната средина, предвидени според Националната програма за усвојување на правото на ЕУ (НПУП) за 2007 година, (документот кој датира од април 2007 година), а треба(ло) да се донесат во текот или до крајот на 2007 година. Од сите подзаконски акти кои требале да бидат донесени до 19.10.2007 година, датум кога е добиен одговор од Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП) за состојбата со донесувањето на овие подзаконски акти, бил донесен само еден подзаконски акт, односно, Правилникот за начинот и условите за постапување со полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили, условите кои треба да ги исполнуваат инсталациите и објектите за отстранување и деконтаминација на ПХБ, искористените ПХБ и начинот на означување на опремата којашто содржи ПХБ. За сите останати подзаконски акти предвидени за донесување според НПУП до 19.10.2007 година, роковите за нивно донесување се пробиени.

Доколку се разгледува состојбата со целокупниот број на подзаконски акти кои досега Македонија ги има донесено тогаш бројката е многу поаларматна бидејќи според истражувањето кое што го направи Македонскиот зелен центар во февруари 2008 година, насловено „Анализа на состојбата со целокупниот број на подзаконски акти за заштита на животната средина заклучно со февруари 2008 година“ се гледа дека само 23% од вкупниот број на предвидени подзаконски акти од областа на заштитата на животната средина се усвоени, додека 77% од нив се во фаза на донесување или во фаза на изготвување, а процесот за донесување на поголемиот број од нив воопшто не е започнат.

Преглед на подзаконските акти од областа на животната средина планирани за донесување во текот на 2007 година

Подзаконски акти согласно Законот и измените и дополнувањата на Законот за животна средина

- Правилник за начинот, постапката и образецот на кој се доставуваат податоците од државната мрежа, како и начинот и условите на доставување на податоците до органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина од локалниот, интерниот и мониторингот на други органи на државната управа; рок за донесување според НПУП 31.12.2007. Според МЖСПП ќе има измени во насловот на овој акт, а истиот ќе треба да биде донесен до крајот на 2007 година;
- Правилник за формата, содржината, методологијата и начинот на водење на Регистарот на загадувачки материји и супстанции и Катастарот на загадувачи; рок за донесување според НПУП 30.06.2007. Министерството за животна средина одговорило дека донесувањето на овој подзаконски акт треба да се случи до крајот на 2008 согласно НПУП;
- Правилник за содржината на внатрешните и надворешните планови за вонредни состојби, како и начинот на нивно одобрување, рок за донесување според НПУП 31.12.2007. Министерството за животна средина одговорило дека донесувањето на овој подзаконски акт треба да се случи до крајот на 2008 согласно НПУП.

Подзаконски акти согласно Законот и измените и дополнувањата на Законот за квалитет на амбиенталниот воздух

- Правилник за методологијата и начинот за прелиминарна проценка и утвредување на листи на зони и агломерации за квалитет на AMBIENTНИОТ ВОЗДУХ; рок за донесување според НПУП 31.12.2007. Според МЖСПП изработена е нацрт верзија за овој подзаконски акт и истата ќе треба да биде донесена до крајот на 2007 година;

- Правилник за гранични вредности за стационарни извори на емисии во воздухот, рок за донесување според НПУП 30.09.2007. Според МЖСПП изработена е нацрт верзија за овој правилник и истата ќе треба да биде донесена до крајот на 2007 година.

Подзаконски акти согласно Законот и измените и дополнувањата на Законот за управување со отпад

- Правилник за постапување со опасен отпад, рок за донесување според НПУП 30.06.2007. Правилникот е во постапка на донесување;
- Правилник за постапување со отпадни масла, рок за донесување според НПУП 30.06.2007. Правилникот е во постапка на подготовка и истиот треба да биде донесен до крајот на 2007 година;
- Правилник за начинот и условите за постапување со полихлорирани бифенили и полихлорирани терфенили, условите кои треба да ги исполнуваат инсталациите и објектите за отстранување и деконтаминација на ПХБ, искористените ПХБ и начинот на означување на опремата којашто содржи ПХБ; рок за донесување според НПУП 30.09.2007. Правилникот е донесен и истиот е објавен во Сл. Весник на РМ 48/07;
- Правилник за формата и содржината на барањето за основање на депонии; рок за донесување според НПУП 31.03.2007. Правилникот е во постапка на донесување;
- Правилник за формата и содржината на барањето за добивање на дозвола, како и формата и содржината на дозволата за оператор на депонија; рок за донесување според НПУП 30.06.2007. Правилникот е во постапка на донесување;
- Правилник за критериумите и постапките за прифаќање на отпадот во депониите од секоја класа, количеството на биоразградливи состојки на отпадот што смее да се депонира, подготвителните постапки за прифаќање на отпадот, општите постапки за тестирање и земање мостри; рок за донесување според НПУП 30.09.2007. Правилникот е во подготовка и истиот ќе треба да биде донесен до крајот на 2007;
- Правилник за начинот и постапката за работа, следење и контрола на депонијата во фаза на затворање и натамошна грижа за депонијата по затворањето; рок за донесување според НПУП 30.09.2007. Правилникот е во подготовка и истиот ќе треба да биде донесен до крајот на 2007;
- Правилник за видовите на отпад кои подлежат на дозвола за увоз, извоз или транзит, условите за увоз, извоз или транзит на отпад, методите за надзор над увоз, извоз или

транзит на отпад; рок за донесување според НПУП 31.12.2007. Правилникот е во подготовка и истиот ќе треба да биде донесен до крајот на 2007.

Закон за води

- Правилник за содржината и образецот на барањето за издавање дозвола за испуштање во води, како и за потребната документација која се приложува кон барањето; рок за донесување според НПУП 31.12.2007
- Правилник за содржината и формата на дозволата за испуштање на отпадни води и други отпадни материи во водите рок за донесување според НПУП 31.12.2007;
- Правилник за определување на заштитни зони за водни тела наменети за консумирање од страна на човекот рок за донесување според НПУП 31.12.2007;
- Правилник за условите, начинот и постапката за воспоставување (определување) на заштитните зони и за картографскиот приказ на заштитните зони за водни тела наменети за консумирање од страна на човекот рок за донесување според НПУП 31.12.2007;
- Правилник за формата и содржината на регистарот на заштитните зони на водни тела наменети за консумирање од страна на човекот рок за донесување според НПУП 31.12.2007.

Сите подзаконски акти кои произлегуваат од Законот за води ќе почнат да се донесуваат од 2008 година, од причина што Законот за води сеуште не е донесен. Законот за води (кој според НПУП требал да биде донесен до 15.09.2007) останува да се донесе во текот на 2008 година.

Закон за заштита на природата

- Правилник за утврдување и заштита на типовите на живеалишта; рок за донесување според НПУП 31.12.2007;
- Уредба за формирање на еколошка мрежа и меѓународно значајни подрачја; рок за донесување според НПУП 31.12.2007.

Според МЖСПП донесувањето на овие подзаконски акти ќе биде одложено со ревидирањето на НПУП, кое ќе треба да започне во текот на месец ноември 2007 година. Потребата од одложување е од причина што за нивното донесување се потребни поголеми истражувања за состојбата во природата.

Закон за генетски модифицирани организми (ГМОи) во животната средина

Донесувањето на првите подзаконски акти на Законот за ГМОи во животната средина според НПУП е предвидено за 2010 година. Во информацијата од МЖСПП стои дека донесувањето на подзаконските акти ќе започне од 2008 година, од причина што Законот за ГМО во текот на 2007 година сеуште не беше донесен. Според НПУП Законот за ГМО во животната средина требал да се донесе до 30.09.2007 година а истиот се усвои на 26 февруари 2008 година.

Закон за хемикалии

Донесувањето на првите подзаконски акти на Законот хемикалии според НПУП е предвидено за 2012 година. За нивно донесување е задолжено Министерството за здравство – Биро за лекови. Според Бирото за лекови започнати се подготовките за подготовка на овие подзаконски акти. Исто така и МЖСПП во својот допис известува дека донесувањето на овие подзаконски акти ќе започне од 2008 година.

Закон за бучава во животната средина

- Правилник за определување на методите за оценување, граничните вредности и подрачјето на примена на индикатори за бучава и дополнителни индикатори за бучава; рок за донесување според НПУП 31.12.2007 година. Според МЖСПП Правилникот ќе треба да биде донесен до крајот на 2007 година;
- Правилник за поблиските услови за вршење на определени видови стручни работи во поглед на стручните кадри, опрема, уреди, инструменти и соодветни деловни простории кои треба да ги исполнуваат акредитираните научни, стручни организации и институции, како и други правни и физички лица; рок за донесување според НПУП 31.12.2007 година. Според МЖСПП ќе треба да биде донесен до крајот на 2008 година;
- Правилник за начинот, условите и постапката за воспоставување и работење на мрежите и методологијата за мониторинг, условите, начинот и постапката на доставување на информациите и податоците од мониторингот на бучавата; рок за донесување според НПУП 31.12.2007 година. Според МЖСПП ќе треба да биде донесен до крајот на 2008 година;
- Правилник за критериумите за избор на мерни места од кои се следи влијанието на извори на создавање на бучава; рок

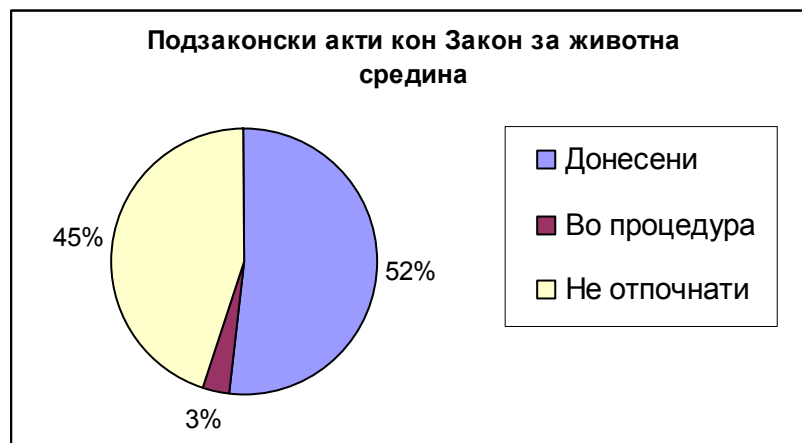
за донесување според НПУП 31.12.2007 година. Според МЖСПП ќе треба да биде донесен до крајот на 2007 година;

- Правилник за содржината на стручна подлога за заштита од бучава која служи за изработка на просторни и урбанистички планови и актите за нивно спроведување; рок за донесување според НПУП 31.12.2007 година. Според МЖСПП ќе треба да биде донесен до крајот на 2008 година.

Анализа на состојбата со целокупниот број на подзаконски акти за заштита на животната средина заклучно со февруари 2008 година

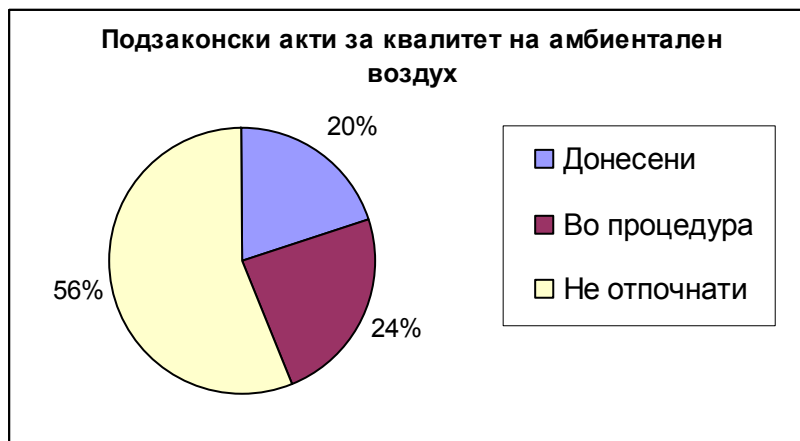
За потребите на овој документ беше анализиран документот за приближување на Националното законодавство со законодавството на ЕУ, поглавие 27, кој се наоѓа на официјалната web страна на Секретаријатот за европски прашања¹. Истражувањето беше направено во февруари 2008 година. Мора да се напомене дека овие податоци подлежат на постојани промени поради континуираното усвојување и промени во легислативата. Исто така треба да се напомене дека во овој документ се опфатени само подзаконските акти кои се однесуваат на одредени европски директиви, но не и оние подзаконски акти кои не се поврзани со европското законодавство.

Кон **Законот за животна средина** треба да се донесат 60 подзаконски акти. од нив 31 подзаконски акт или 51% се донесени, 2 подзаконски акти или 3% се наоѓаат во процедура на донесување, а за 27 подзаконски акти сеуште не е започната никаква процедура.

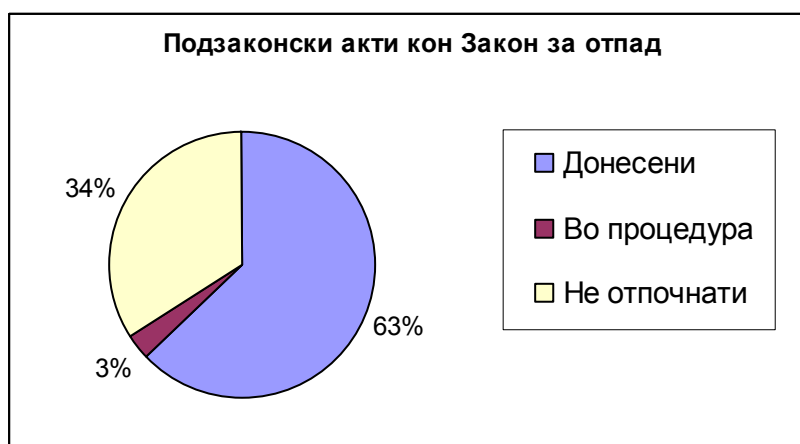

Кон **Законот за квалитет на амбиентниот воздух** треба да се донесат 25 подзаконски акти, од кои се донесени само 5 или 20%, во подготовка на текст се наоѓаат 6 подзаконски акти или 24%, а 14 подзаконски акти сеуште не се наоѓаат во никаква процедура.

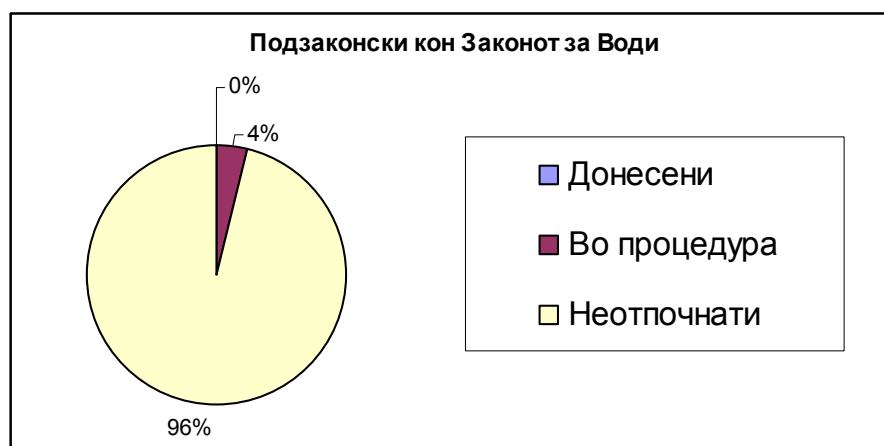
¹ www.sep.gov.mk

Кон **Законот за отпад** треба да се донесат 35 подзаконски акти, 22 или 63% се веќе донесени, во подготовка на текст се наоѓа 1 подзаконски акт или 3%, а 12 подзаконски акти не се во никаква процедура.

Кон **Законот за води** треба да се донесат 53 подзаконски акти, од кои два се во подготовка на текст, а сепак *ниеден* не е донесен. Донесувањето на подзаконските акти е одложено поради пробивањето на рокот за донесување на Законот за води во текот на 2008 година.

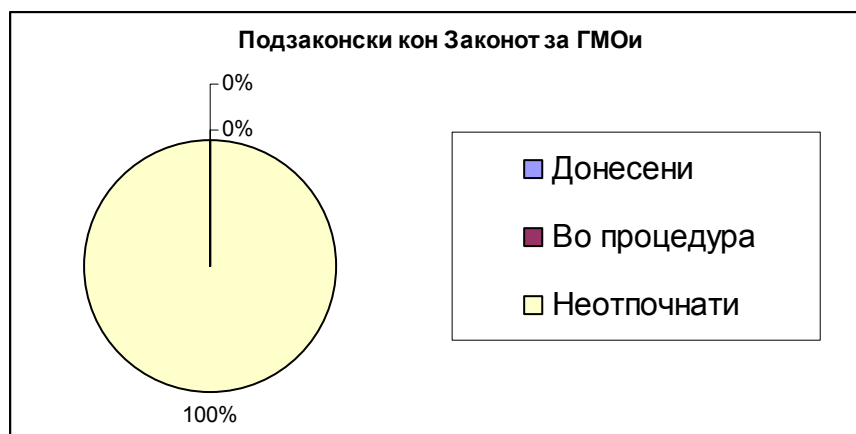

Кон **Законот за заштита на природата** треба да се донесат 27 подзаконски акти, од кои донесен е само 1, или

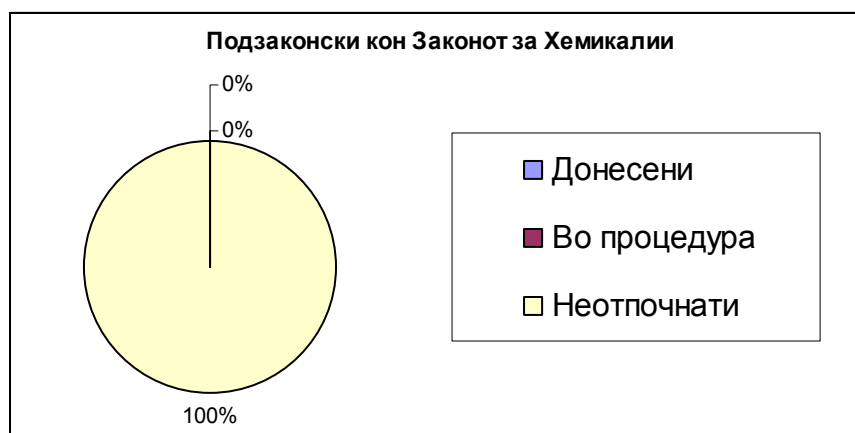
4%, 2 подзаконски акти или 7% се во фаза на подготовка, а 24 подзаконски акти сеуште не се во никаква постапка.

Кон **Законот за генетски модифицирани организми** во животната средина треба да се донесат 20 подзаконски акти, не е донесен *ниеден*, а на ниту еден подзаконски акт не е ни започната процедурата за донесување.

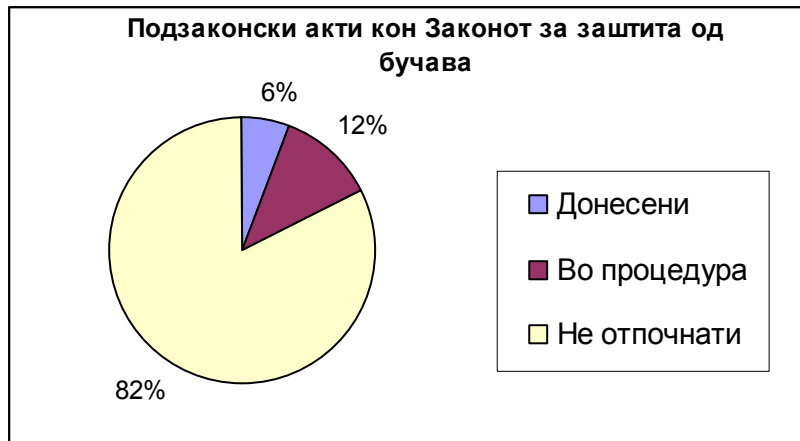

Кон **Законот за хемикалии** треба да се донесат 26 подзаконски акти, не е донесен *ниту еден*, а не е започната ни процедурата за подготовка на ниту еден подзаконски акт.

Кон **Законот за заштита од бучава во животната средина** треба да се донесат 17 подзаконски акти, донесен е само еден или 6%, во процедура на меѓуресорска консултација се наоѓаат 2 подзаконски акти, а за 14

подзаконски акти сеуште не е започната никаква процедура.

Или од сето погоре изнесено може да се заклучи дека од вкупно 263 подзаконски акти кои произлегуваат од законите поврзани со заштитата на животната средина само 60 од нив се донесени или 23%, 15 од нив се во фаза на подготовка или 6%, додека 188 подзаконски акти од предвидените подзаконски акти кои треба да се усогласат со законодавството на ЕУ од областа на животната средина, односно 71% чекаат на отпочнување на процедурата за донесување.

Овој низок процент на донесени подзаконски акти го попречува спроведувањето на легислативата на терен во голема мера. Меѓутоа, евидентно е дека и за оние подзаконски акти кои се веќе донесени, практичното спроведување изостанува или не се спроведува соодветно. Поради тоа, како главен заклучок од истражувањето произлегува дека донесувањето на подзаконските акти од областа на животната средина треба да се одвива поажурно, но исто така треба да се вложат напори и за нивното спроведување.

